

**DET PSYKIATRISKE PATIENTKLAGENÆVN
SØNDERJYLLANDS AMT
ÅRSBERETNING 2006**

Indholdsfortegnelse:

Forord

AFSNIT I

1. Det Psykiatriske Patientklagenævns sammensætning

2. Sagsantal

3. Sagsbehandlingstid

4. Møder

5. Deltagelse i møder

6. Afgørelsernes udfald – omgørelsesprocent

7. Klager over nævnsafgørelser

AFSNIT II

Principielle problemstillinger

AFSNIT III

Anonymiserede resumeer af principielle afgørelser

Forord

Hermed fremlægges beretning for året 2006 for Det Psykiatriske Patientklagenævn i Sønderjyllands Amt.

Den er tænkt som en både intern og ekstern dokumentation af og orientering om Nævnets virksomhed i 2006.

Denne beretning er i lighed med årsberetning for 2003, 2004 og 2005 udfærdiget i overensstemmelse med de retningslinjer, der er fastsat i skrivelse af 7. januar 2004 fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Der er i beretningen medtaget statistik for 2003, 2004 og 2005.

Det bemærkes generelt, at antallet af sager ved Det Psykiatriske Patientklagenævn i Sønderjyllands Amt i 2006 ligesom sidste år har været lavt. Den procentvise fordeling på forskellige underkategorier kan derfor næppe tillægges nogen særlig betydning, hvis der ses alene på tallene for Sønderjylland.

Henvendelser vedrørende beretningen kan rettes til fuldmægtig Henrik Simonsen.

Statsamtet Sønderjylland, april 2007

AFSNIT 1

1. DET PSYKIATRISKE PATIENTKLAGENÆVNS SAMMENSÆTNING:

I henhold til § 34 i lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien (psykiatriloven) oprettes ved hvert statsamt og ved Københavns Overpræsidium et patientklagenævn bestående af statsamtmanden (overpræsidenten) som formand og to medlemmer.

Sundhedsministeren udpeger de to medlemmer efter indhentet udtalelse fra henholdsvis Den Almindelige Danske Lægeforening og De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI).

Patientklagenævnet i Statsamtet Sønderjylland har i år 2006 haft følgende sammensætning:

Statsamtmand Ninna Würtzen

Stedfortrædere: kontorchef Bente Koudal Sørensen og fuldmægtig Henrik Simonsen

Indstillet af lægeforeningen:

Søren K. Jensen, praktiserende læge

Stedfortrædere:

Praksisreservelæge Birgitte Outzen

Praktiserende læge Karen Rosendahl

Indstillet af DSI

Jeppe Bruun-Petersen

Stedfortrædere:

Kirsten Bjerrum Petersen

Inger Harms

Nævnets kompetence

Nævnet har kompetence til at behandle klager over tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførelse, tvangsbehandling, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt og beskyttelsesfiksering, anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse samt aflåsning af patientstue, jf. psykiatrilovens § 35. Kompetencereglerne er ændret med virkning fra 1. januar 2007.

Nævnets sekretariat

Statsamtet yder sekretariatsmæssig bistand til nævnet, jf. psykiatrilovens § 34.

Sagsbehandlingen er i 2006 varetaget af fuldmægtigene Henrik Simonsen, Rikke Hinrichsen, Ingeborg Mamsen Nissen, Rikke Laigaard-Andersen, Bente Thygesen Poulsen og Caroline Pinnerup.

Modeindkaldelse samt den praktiske administration omkring beskikkelse af patientrådgivere og bistandsværger varetages af kontorfuldmægtig Jenny Knoth. Overassistent Annagrethe Christensen varetager journalopgaverne.

2. SAGSANTAL:

Ved en sag forstås en patients klage (eller klager) til nævnet, som skal optages som et punkt på nævnets dagsorden på et bestemt møde, uanset om klagen omfatter et eller flere klagepunkter.

Tabel 1:

	2006	2005	2004	2003
Antal indkomne sager i alt i kalenderåret	20	18	16	27
+ Antal sager, der er modtaget men ikke sat på dagsorden i foregående kalenderår	1	1	0	1
- Antal tilbagekaldte sager	3	1	3	3
- Antal afviste sager	3	5	3	2
- Antal sager, der er modtaget men ikke sat på dagsorden i samme kalenderår	0	1	1	0
Antal sager med realitetsafgørelser	15 *)	12	9	23

*) i et tilfælde blev klagen trukket tilbage på mødet, dvs 16 møder

3. SAGSBEHANDLINGSTID:

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid (hverdage såvel som weekend og helligdage) for samtlige sager har andraget:

Tabel 2:

2006	2005	2004	2003
6,8 dage	9,8 dage	6,3 dage	10,1 dage

Ved beregningen er dagen for modtagelsen af klagen ikke medregnet, og sagen anses for afsluttet på datoen for nævnets afgørelse, hvad enten afgørelsen er meddelt mundtligt i umiddelbar tilknytning til det afholdte møde eller efterfølgende skriftligt.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid (hverdage) for klager over tvangsbehandling, hvor klagen er tillagt *opsættende virkning*:

Tabel 3:

	2006	2005	2004	2003
Antal sager	6	3	4	4
Gs. sagsbehandlingstid	2,3 hverdage	2,6 hverdage	4,8 hverdage	5,3 hverdage

4. MØDER:

Der blev afholdt i alt 16 **nævns møder**, fordelt på sygehusene som følger:

Tabel 4:

Sygehus	Møder 2006	Møder 2005	Møder 2004	Møder 2003
Augustenborg	8	7	7	14
Haderslev	8	5	1	6
I alt	16 *)	12	8	20

*) På et møde blev klagen trukket tilbage på mødet, dvs 15 sager med realitetsafgørelse.

På alle møder behandledes som i 2005 kun 1 sag i modsætning til 2003 og 2004, hvor der i nogle tilfælde blev behandlet flere sager på eet møde.

5. DELTAGELSE I MØDER (sager):

Tabel 5:

	Antal sager med reali- tetsafg.	Patient		Patient- rådgiver (bistandsværge)		Læge	
		Del- tagelse	%vis andel	Del- tagelse	%vis andel	Del- tagel- se	%vis andel
2006	15	15 *	100%	10	66,7%**	15	100%
2005	12	10 ¹⁾	83,3%	7	63,6% ²⁾	12	100%
2004	9	9	100%	7	77,8%	9	100%
2003	23	17	73,9%	14	60,9%	23	100%

* i to tilfælde deltog patienten kun i få minutter.

** I 5 af de 6 tilfælde, hvor der var afbud fra patientrådgiver, er fravær begrundet i arbejde, og i 1 tilfælde blot oplyst, patientrådgiveren var forhindret.

- 1) Patientens udeblivelse i 2 sager beroede på patientens ønske herom.
- 2) Procenten er opgjort på grundlag af 11 sager, da patienten i én sag var udskrevet inden klagen fremkomst og derfor ikke mere havde en patientrådgiver.

Angivelse af **deltagelsesprocent for patientrådgivere (bistandsværger)** fordelt på de to sygehuse:

Tabel 6:

Sygehus	2006	2005	2004	2003
Haderslev	50%(4 af 8)	100% (4 af 5) *)	100% (1 af 1 sag)	33,3% (2 af 6 sa- ger)
Augustenborg	87,5(7 af 8)	42,9 (3 af 7)	75% (6 af 8 sager)	70,6% (12 af 17 sager)

*) Se note ²⁾ til tabel 5.

På alle 16 møder har en af formandens 2 stedfortrædere fungeret som formand for Nævnet (2005: 6 af 12 sager).

6. AFGØRELSERNES UDFALD – OMGØRELSESPROCENT:

Ved en afgørelse forstås en godkendelse eller en tilsidesættelse af et tvangsindgreb. Dette betyder, at nævnets stillingtagen til en sag ofte vil indeholde flere afgørelser. Der tælles således mindst én afgørelse for hvert påklaget tvangsindgreb, f.eks. tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse. Træffer nævnet afgørelse vedrørende flere ensartede tvangsindgreb, f.eks. 5 tvangsfikseringer, tæller nævnsafgørelsen således også statistisk som 5 afgørelser, uanset udfaldet af afgørelserne. Hvis nævnsafgørelsen indeholder både en godkendelse og en tilsidesættelse af et tvangsindgreb, f.eks. en tvangstilbageholdelse (iværksættelsen godkendelse og opretholdelsen tilsidesættes), tæller nævnsafgørelsen statistisk som 2 afgørelser. Selvom afgørelsen indeholder bemærkninger eller påtale, er der kun tale om én afgørelse. Kun realitetsafgørelser indgår i tallene.

Omgørelsesprocenten er beregnet som antallet af tilsidesættelser i forhold til antallet af realitetsafgørelser.

Tabel 7:

Klagetema	Antal afgørelser i alt	heraf antal godkendelser	heraf antal tilsidesættelser	Omgørelsesprocent gs.
Tvangsindlæggelse	3	3		0
Tvangstilbageholdelse	12	12 *)		0
Tvangsbehandling	9	8 **)	1	11,1%
Anvendelse af magt	2	2		0
Tvangsfiksering	7	5	2	28,57%
Andet				
I alt	33	30	3	0%

Vedr. de 3 tilsidesættelser

1. Tvangsmedicinering efter 1 dags motivation for det konkrete præparat tilsidesat, men fundet, at der på tidspunktet for nævnets møde havde været tilstrækkelig motivations-tid, hvorfor betingelsen om motivationen er opfyldt
2. Tvangsfiksering i knap 3 dage. Der var klaget over udstrækning. Godkendt 2 døgn. Sygehusets skriftlige dokumentation mangelfuld, men tidligere erfaringer med farlighed bar afgørelsen.
3. Tvangsfiksering med bælte godkendt. Tvangsfiksering med remme ikke godkendt, fordi overlægen ikke havde tiltrådt beslutningen.

*) I et tilfælde tvangstilbageholdt sygehuset på rød tvang. Nævnet godkendte, men på gul tvang

***) I et tilfælde godkendtes tvangsbehandling, men ikke, som besluttet af sygehuset, med depot som opstartsmedicin.

Tabel 8:

Antal afgørelser, fordelt efter stemmetal:	2006	2005	2004	2003
Enstemmighed	14	17	16	39

Flertalsafgørelse	1	0	0	2

Antallet af klager til Nævnet skal ses i sammenhæng med, at de psykiatriske afdelinger i Amtet i 2006 sammenlagt foretog i alt 1147 tvangsindgreb (2005: 971), se bilag 1.

7. KLAGER OVER NÆVNSAFGØRELSER:

Tablet 10

Klage til	2006				
	Stad-fæstelse	Tilside-sættelse	Tilbage-kaldte	Endnu ik-ke afgjort	I alt
Sundhedsvæsenets Patientklagenævn				2	2
Retten	1		1	2	4

Tablet 11: TABEL FRA ÅRSBERETNING 2005:

Klage til:	2005			2004			2003		
	Stad-fæstelse	Tilsi-de-sættel-se	I alt	Stad-fæstelse	Tilsi-de-sættel-se	I alt	Stad-fæstelse	Tilside-sættelse	I alt
Sundhedsv.ets Patientklagenævn			0	1		1	-	1	1
Retten			0			0	4		4

AFSNIT II

Principielle problemstillinger

I en sag var udelukkende motiveret for behandling med tabletter Risperdal. Der blev truffet beslutning om tvangsbehandling med Risperdal, subsidiært injection Cisordiol. Klagen var tillagt opsættende virkning. Fra tvangsbeslutningen til nævnets møde 8 dage senere var der motiveret for både Risperdal og Cisordiol. Nævnet fandt, at kravet om mindste middelsprincip ikke var opfyldt på det tidspunkt, hvor beslutningen blev truffet af sygehuset, men at det var opfyldt på det tidspunkt, nævnet traf afgørelse.

AFSNIT III

Anonymiserede resumeer af principielle afgørelser

Ingen.

AFSNIT IV

Der blev den 27. november 2006 afholdt møde på Folkehjem i Aabenraa, hvor patientrådgiverne og bistandsværgerne i Sønderjyllands Amt, medlemmer og stedfortrædere af Det Psykiatriske Patientklagenævn i Sønderjyllands Amt, Psykiatريفorvaltningen i Sønderjyllands Amt og de psykiatriske afdelinger på Augustenborg Sygehus af Haderslev Sygehus var indbudt. Referat af mødet vedlægges som bilag 2.

Bilag 1

Sygehuspsykiatrien i Sønderjylland

Tvangsbehandling 2006

Antal af CPR-nr	Afdeling			Hovedtotal
	50	80	100	
Behandling	50	80	100	
Af legemlig lidelse		2		2
ECT			1	1
Ernæring			6	6
Medicinering	6	127	263	396
Hovedtotal	6	129	270	405

Beskyttelsesforanstaltning 2006

Antal af CPR-nr	Afdeling			Hovedtotal
	50	80	100	
Form	50	80	100	
Aflåsning af yderdøre.			1	1
Andet	5	1		6
Stofbælte eller lign.	9			9
Hovedtotal	14	1	1	16

Frihedsberøvelse

Antal cpr.nr. fordelt på tvangsindlæggelse/tvangstilbageholdelse pr. afdeling 2006

Antal af CPR-nr	Afdeling				Hovedtotal
	50	60	80	100	
Frihedsberøvelse startet som	50	60	80	100	
Tvangsindlæggelse	11	4	24	45	84
Tvangstilbageholdelse	3	3	17	31	54
Hovedtotal	14	7	41	76	138

Magtanvendelsestype 2006

Antal af CPR-nr	Afdeling				Hovedtotal
	50	60	80	100	
Magtanvendelsestype	50	60	80	100	
Beroligende medicin	1		11	26	38
Bælte		2	28	268	298
Døraflåsning				35	35
Fastholden	1	1	2	7	11
Remme		2	18	186	206
Hovedtotal	2	5	59	522	588

50 = Gerontopsyk. Afdeling

60 = Ungdomspsykiatrisk afdeling

80 = Psykiatrisk afdeling i Haderslev

100 = Psykiatrisk afdeling i Augustenborg

STATSAMTET SØNDERJYLLAND

Notat i henhold til offentlighedslovens § 6

JOURNAL NR.: 2003-730/3
SAGSBEHANDLER: HSSOE
DATO: 28-11-2006

Den 27. november 2006 afholdt sekretariatet for Det Psykiatriske Patientklagenævn i Sønderjylland møde på Folkehjem i Aabenraa, hvor patientrådgivere, bistandsværger, medlemmer og stedfortrædere af det Psykiatriske Patientklagenævn i Sønderjyllands Amt, Psykiatريفorvaltningen i Sønderjyllands Amt samt Augustenborg og Haderslev Sygehuse var inviteret. Der deltog 20 personer.

Specialkonsulent Lene Christensen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, gennemgik ændringerne i psykiatriloven pr. 1. januar 2007.

Adm. overlæge Leif Olstrup, Haderslev Sygehus, redegjorde for psykosebegrebet.

Psykiatridirektør Agnete Philippsen, Sønderjyllands Amt, fortalte om de nye sygehusregioner set i relation til psykiatriområdet.

Fuldmægtig Henrik Simonsen, Statsamtet Sønderjylland, fortalte om de nye statsforvaltninger set i relation til psykiatriområdet.

Mulighederne for at øge patientrådgivernes/bistandsværgeres deltagelsesprocent i nævnsmøderne blev drøftet. Det blev foreslået, at det henstilles til sygehusene at forsøge at beskikke efter tur, idet der var patientrådgivere, som havde en fornemmelse af ikke at blive brugt i samme grad som andre, og som regel ville have mulighed for at komme til mødet i patientklagenævnet.

Sekretariatet nævnte, at man næste gang, der skal afholdes et arrangement for patientrådgivere og bistandsværger, vil overveje at invitere politiet for at høre om politireformens betydning på psykiatriområdet, og fordi to bistandsværger til mødet havde stillet spørgsmål, som henhørte under politimesteren.

Henrik Simonsen